EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.5.2020
COM(2020) 442 final

KOMISJONI TEATIS KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

ELi eelarve, mis toetab Euroopa majanduse taastekava

ELi EELARVE, MIS TOETAB EUROOPA MAJANDUSE TAASTEKAVA

1. Ambitsioonikas ja uuenduslik ELi eelarve, mis aitab Euroopa majandust taastada

Komisjon on esitanud julge ja tervikliku kava Euroopa majanduse taastamiseks[1]. See kava põhineb solidaarsusel ja õiglusel ning on tihedalt seotud liidu ühiste põhimõtete ja väärtustega. Kavas sätestatakse, kuidas anda Euroopa majandusele hoogu, edendada rohe- ja digipööret ning muuta majandus tulevaste põlvkondade jaoks õiglasemaks, vastupidavamaks ja jätkusuutlikumaks.

Koroonaviiruse pandeemia on jõudnud igasse paika Euroopa Liidus ja kogu maailmas. Pandeemia majanduslik ja sotsiaalne mõju on aga liikmesriigiti väga erinev, samuti erineb liikmesriikide suutlikkus tulla kriisiga toime ja sellele reageerida. See ähvardab tekitada ohtlikke erinevusi liikmesriikide majanduste vahel ja seab ühtse turu tõsise surve alla. Euroopa vajab koordineeritud reageerimist, mis oleks kiire, ambitsioonikas ja suunatud sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse.

Taastekava elluviimine nõuab suuri avaliku ja erasektori investeeringuid. Nende vajadustega tegelemiseks on vaja jõulisi meetmeid, et kaotada vähemalt 1,5 triljoni euro suurune üldine avaliku ja erasektori investeeringute puudujääk, parandada pandeemia põhjustatud vahetu majanduslik ja sotsiaalne kahju ning suunata liit kindlalt kestliku ja vastupanuvõimelise taastumise teele[2].

Komisjon teeb ettepaneku **kasutada täiel määral ära ELi eelarve potentsiaali, et kaasata investeeringuid ja kiirendada rahalise toetuse andmist majanduse taastamise esimestel otsustava tähtsusega aastatel**. Need ettepanekud põhinevad järgmisel.

- Erakorraline **Euroopa majanduse taasterahastu (edaspidi „Next Generation EU“)**, mille maht on 750 miljardit eurot[3]. Sellega suurendatakse ajutiselt ELi eelarvet finantsturgudelt saadavate uute rahaliste vahenditega. Kogutud vahendid eraldatakse ELi programmide kaudu, et toetada vahetuid meetmeid, mis on vajalikud elatusvahendite kaitsmiseks, majanduse uuesti jalule aitamiseks ning kestliku ja vastupanuvõimelise majanduskasvu soodustamiseks.

- Tugevdatud **mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027**. Komisjon teeb ettepaneku luua uued vahendid ja tugevdada peamisi programme, kasutades Next Generation EU, et suunata investeeringud kiiresti sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse, tugevdada ühtset turgu, tõhustada koostööd sellistes valdkondades nagu tervishoid ja kriisiohjamine ning tagada liidule pikaajaline eelarve rohe- ja digipöörde edendamiseks ning õiglasema ja vastupanuvõimelisema majanduse ülesehitamiseks.

Koos töötajatele, ettevõtjatele ja riikidele mõeldud kolme olulise turvavõrguga, mille Euroopa Ülemkogu 23. aprillil heaks kiitis ja mille maht ulatub 540 miljardi euroni, suunataks nende ELi tasandil võetud erakorraliste meetmetega Euroopa majanduse

---

1 COM(2020) 456.
2 Komisjoni talituste töödokument (2020) 98.
3 Kui ei ole märgitud teisiti, väljendatakse summasid 2018. aasta püsivhindades.

taastamiseks 1 290 miljardi euro ulatuses sihipärast ja kiirendatud toetust[4]. Kohaldades konservatiivseid hinnanguid mitmeaastase finantsraamistiku ja Next Generation EU finantsvõimenduse kohta, ulatub käesoleva meetmepaketiga saavutatav koguinvesteering 3,1 triljoni euroni.

Nende meetmetega vastatakse otsustavalt Euroopa Parlamendi üleskutsetele esitada „*uue mitmeaastase finantsraamistiku osana ulatuslik taaste- ja ülesehituspakett niisuguste investeeringute tegemiseks, mille eesmärk on toetada pärast kriisi Euroopa majandust*“[5] ning juhtide üleskutsele luua taastefond, mis oleks „*piisavalt ulatuslik, suunatud Euroopa kõige rohkem mõjutatud sektoritele ja geograafilistele piirkondadele ning mõeldud praeguse enneolematu kriisiga toimetulekuks*“[6].

See ühine arusaam on aluseks kiirele ja laiaulatuslikule kokkuleppele institutsioonide vahel. Komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles tegema taastekava kõigi elementide osas väga tihedat koostööd ning vaatama igal aastal läbi kulud, mida rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust Next Generation EU raames. Selle läbivaatamise põhimõtted võiks sätestada institutsioonidevahelises deklaratsioonis. Kiire kokkuleppe saavutamine Next Generation EU teemal ja ambitsioonikas pikaajaline eelarve on jõuline avaldus Euroopa solidaarsusest ja otsustavusest ajal, mil panused ei saaks olla suuremad.

Euroopa taastamise ja vastupidavuse eelarve

TERA / ESMi pandeemia kriisitoetuse kaitsemeede / EIP töötajate ja ettevõtete tagatisfond	**540 miljardit eurot**
Next Generation EU	**Ajutine tugevdamine** **750 miljardit eurot**
Mitmeaastane finantsraamistik	**1 100 miljardit eurot**

Allikas: Euroopa Komisjon

ELi pikaajaline eelarve, mida toetab Next Generation EU, on ainulaadne vahend Euroopa majanduse taastamiseks. ELi eelarve pakub läbipaistvat ja usaldusväärset raamistikku eesseisvale ulatuslikule investeerimisprogrammile, mis tugineb ühenduse juhtimis- ja otsuste

4 Põhineb konservatiivsel prognoosil eeldatavate kordajate kohta ja võrreldavate vahendite abil saavutatud tulemustel. Eeldatavate kordajate täpsust võib aga mõjutada praeguse majandusolukorra volatiilsus.

5 Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2020. aasta resolutsioon ELi kooskõlastatud tegevuse kohta võitluses COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede vastu, mida kinnitati Euroopa Parlamendi 15. mai 2020. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku, omavahendite ja majanduse taastamise kava kohta.

6 Euroopa Ülemkogu eesistuja järeldused pärast Euroopa Ülemkogu liikmete videokonverentsi, 23. aprill 2020.

tegemise meetodile. Lisaks Euroopa ühtse turu tugevdamisele on ELi eelarve ka kindel vahend investeeringute, ühtekuuluvuse ja solidaarsuse suurendamiseks.

Viimastel nädalatel on komisjon kasutanud ära kogu praeguse ELi eelarve paindlikkuse, et suunata iga kättesaadav euro elude päästmisse ja elatusvahendite säilitamisse. Kuigi need meetmed on tõestanud, et ELi eelarve suudab anda liikmesriikidele kriisiolukorras õigeaegset ja märkimisväärset toetust, on need ammendanud ELi praeguse eelarve paindlikkuse, tuues esile tungiva vajaduse võtta uusi meetmeid majanduse taastamise järgmiste ja otsustavate etappide käivitamiseks.

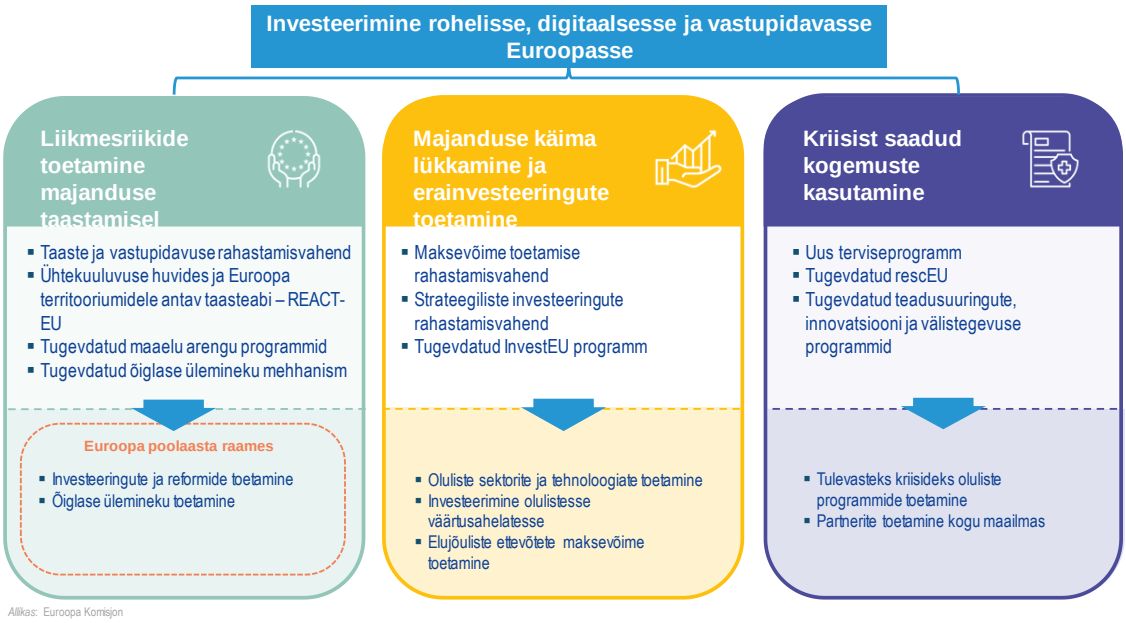
Liidu prioriteetidele vastavat ajakohast ja paindlikku pikaajalist eelarvet käsitlevate komisjoni ettepanekute põhialused kehtivad ka praegu. Nüüd teeb komisjon ettepaneku kohandada ja tugevdada neid ettepanekuid, et Euroopa majanduse taastamist hoogustada. Euroopa Parlamendis ja nõukogus juba tehtud märkimisväärsetele edusammudele tuginemine loob parimad tingimused kokkuleppe saavutamiseks õigeks ajaks.

Selle põlvkonna peamiseks väljakutseks on endiselt **Euroopa kahekordne rohe- ja digipööre**. See kajastub kõigis komisjoni ettepanekutes. Investeerimine suuremahulisse renoveerimislainesse, taastuvenergiasse ja puhta vesiniku lahendustesse, puhtasse transporti, säästvasse toitu ja arukasse ringmajandusse annab Euroopa majanduskasvule tohutu potentsiaali. Toetus peaks olema kooskõlas liidu kliima- ja keskkonnaeesmärkidega. Investeerimine digitaristusse ja -oskustesse aitab suurendada konkurentsivõimet ja tehnoloogilist sõltumatust. Investeerimine vastupanuvõimesse tulevastele terviseprobleemidele ja strateegilisse autonoomiasse aitab liidul olla paremini valmis tulevasteks kriisideks.

Next Generation EU annab ELi eelarvele lisavõimsust, mis on vajalik otsustavaks reageerimiseks kõige pakilisematele probleemidele. Tegemist on ühekordse erakorralise vahendiga, mis luuakse ajutiselt ja mida kasutatakse üksnes kriisidele reageerimise ja majanduse taastamise meetmeteks. Vahendid suunatakse ELi eelarve kaudu liikmesriikidele, et toetada investeerimis- ja reformiprioriteete, ning nende abil tugevdatakse majanduse taastamiseks vajalikke finantsprogramme, mille lõpptähtaeg on 31. detsember 2024. Rahaliste vahendite kogumine finantsturgudel aitab rahastamiskulusid ajaliselt jaotada, nii et liikmesriigid ei pea ajavahemikul 2021–2027 tegema ELi eelarvesse märkimisväärseid täiendavaid osamakseid. Komisjon pakub välja ka uusi omavahendeid, mis võiksid aidata rahastada Next Generation EU raames kogutud turupõhise rahastamise tagasimaksmist.

Next Generation EU kiire käivitamine on majanduskriisi peatamiseks väga oluline. Et teha rahalised vahendid kõige pakilisemate vajaduste rahuldamiseks võimalikult kiiresti kättesaadavaks, teeb komisjon ettepaneku muuta kehtivat mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2014–2020, et eraldada juba 2020. aastal täiendavalt 11,5 miljardit eurot. See täiendav rahastamine tehakse kättesaadavaks algatusele REACT-EU, maksevõime toetamise rahastamisvahendile ja Euroopa Kestliku Arengu Fondile nende kiireloomuliste vajaduste rahuldamiseks.

ELi eelarve, mis toetab majanduse taastamist

Allikas: Euroopa Komisjon

2. Kuidas rahastut „Next Generation EU“ kasutatakse?

Selle paketi kõiki programme ja iga eurot kasutatakse kõige olulisemate taastevajaduste rahuldamiseks, nagu on kindlaks määratud komisjoni vajaduste hinnangus. Need ettepanekud keskenduvad valdkondadele, kus ELi eelarve saab tuua kaasa suurimaid muutusi, täiendades ja võimendades liikmesriikides käimasolevat olulist tööd.

Pakett põhineb kolmel sambal, milleks on: vahendid, millega toetatakse liikmesriikide jõupingutusi kriisist taastumisel, selle põhjustatud kahjude parandamisel ja kriisist tugevamana väljumisel; meetmed erainvesteeringute suurendamiseks ja raskustes olevate ettevõtjate toetamiseks; ning oluliste ELi programmide tugevdamine, et kriisist õppida ning muuta ühtne turg tugevamaks ja vastupanuvõimelisemaks.

1) <u>Liikmesriikide toetamine kriisist taastumisel, selle põhjustatud kahjude parandamisel ja kriisist tugevamana väljumisel</u>

Avaliku sektori investeeringutel on oluline roll majanduse tasakaalustatud ja kestlikus taastamises. Seetõttu kasutatakse suuremat osa Next Generation EU vahenditest (enam kui 80%)) investeeringute ja reformide toetamiseks liikmesriikides, suunates need sinna, kus kriisi mõju on kõige suurem ja vastupanuvõimet tuleb kõige enam parandada. Peamine majanduse taastevahend on ***uus taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend****, mis on spetsiaalselt loodud Euroopa prioriteetidega kooskõlas olevate investeeringute ja reformide rahastamiseks. Ühtekuuluvuspoliitikal on oluline roll majanduse tasakaalustatud ja kestliku taastamise toetamisel* ***uue algatuse REACT-EU*** *kaudu, mille eesmärk on tegeleda kõige pakilisemate majanduslike ja sotsiaalsete vajadustega ning teha kohandusi* ***tulevastes ühtekuuluvusprogrammides****, et muuta need paindlikumaks ja viia täielikult kooskõlla majanduse taastamise prioriteetidega.* ***Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond*** *aitab põllumajandustootjatel ja maapiirkondadel korraldada rohepööret ja* toetada *Euroopa ambitsioonikate keskkonnaeesmärkide* jaoks olulisi investeeringuid ja reforme.

*Märkimisväärselt tugevdatud **õiglase ülemineku mehhanism** aitab liikmesriikidel kiirendada rohepööret ja hoogustada seeläbi oma majandust.*

- ***Uus taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend***

ELi eelarve võib pakkuda jõulist toetust Euroopa poolaasta raames kindlaks määratud investeerimis- ja reformiprioriteetidele, mis on eriti oluline ajal, mil riikide eelarved on surve all.

Taastekava keskmes on uus **taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend**. Rahastu eesmärk on toetada investeeringuid ja reforme, mis on olulised majanduse kestva taastumise jaoks, parandada liikmesriikide majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet ning toetada rohe- ja digipööret. Toetus on kättesaadav kõigile liikmesriikidele, kuid keskendub liidu kõige enam mõjutatud piirkondadele, kus vastupanuvõimet tuleb kõige enam parandada. See aitab võidelda suurenevate erinevustega liikmesriikide vahel ja valmistada majandust ette tulevikuks.

Rahastu pakub ulatuslikku rahalist toetust investeeringutele ja reformidele, mis muudavad liikmesriikide majanduse vastupanuvõimelisemaks. Äärmiselt oluline on see, et rahastu aitab tagada, et need investeeringud ja reformid keskenduksid rohe- ja digipöördega seotud probleemidele ja investeerimisvajadustele. See aitab liikmesriikidel lahendada majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme, mis on kriisi järel muutunud veelgi olulisemaks mitmes valdkonnas, nagu sotsiaalvaldkond, tööhõive, oskused, haridus, teadusuuringud ja innovatsioon ning tervishoid, aga ka ettevõtluskeskkonnaga seotud valdkondades, sealhulgas avalik haldus ja finantssektor. Komisjon pakub ulatuslikku tehnilist tuge, et tagada vahendite kasutamine parimal võimalikul viisil.

Rahastu kavandatav eelarve on 560 miljardit eurot, et aidata rahastada liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavasid. Rahastu varustatakse kuni 310 miljardi euro suuruse toetusvahendiga ja see võib anda kuni 250 miljardi euro väärtuses laene.

Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend integreeritakse kindlalt Euroopa poolaastasse. Liikmesriigid koostavad oma riiklike reformikavade osana majanduse taaste- ja vastupidavuskavad. Nendes kavades sätestatakse investeerimis- ja reformiprioriteedid ning nendega seotud investeerimispaketid, mida rahastust rahastatakse, kusjuures toetust antakse osamaksetena sõltuvalt tehtud edusammudest ja eelnevalt määratletud võrdlusaluste põhjal.

- ***REACT-EU – liikmesriikidele antava ühtekuuluvustoetuse suurendamine***

Komisjon teeb ettepaneku uue **algatuse REACT-EU** kohta, et suurendada ühtekuuluvustoetuse andmist liikmesriikidele, et muuta nende majandus kriisi lahendamise etapis vastupidavamaks ja jätkusuutlikumaks. See aitab ületada lõhet esimeste reageerimismeetmete ja pikemaajalise majanduse taastamise vahel.

Komisjon teeb ettepaneku eraldada REACT-EU kaudu praegusest kuni 2022. aastani 55 miljardit eurot ühtekuuluvuspoliitika täiendavaks rahastamiseks, 50 miljardit eurot Next Generation EU vahenditest 2021. ja 2022. aastal ning 5 miljardit eurot juba 2020. aastal, kohandades praegust finantsraamistikku. See põhineb kehtivatel ühtekuuluvuseeskirjadel, sealhulgas erandlikul paindlikkusel, mis on kehtestatud koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatuse kaudu. Nende ettepanekute alusel eraldatakse aastatel 2020–2022 täiendavaid vahendeid praegustele ühtekuuluvusprogrammidele ja Euroopa abifondile enim puudust kannatavate isikute jaoks, mis võimaldab peamiste kriisiolukorra lahendamise meetmete rahastamist ja enim puudust kannatavate isikute toetamist katkematult jätkata.

Lisavahendite eraldamisel lähtutakse kriisi majandusliku ja sotsiaalse mõju raskusastmest, sealhulgas noorte töötuse tasemest ja liikmesriikide suhtelisest jõukusest. Täiendavad kohustused täidetakse programmimuudatuste või uue sihtotstarbelise programmi kaudu, mille esitavad liikmesriigid ja mille võtab vastu komisjon. Komisjon teeb liikmesriikidega tihedat koostööd, et seda protsessi võimalikult kiirelt ja tõhusalt juhtida.

Rahastamisega toetatakse peamisi kriisiolukorra parandamise meetmeid kõige olulisemates sektorites majanduse roheliseks, digitaalseks ja vastupanuvõimeliseks taastamiseks. See hõlmab investeeringuid tööturgude parandamiseks, sealhulgas värbamistoetuste, lühendatud tööaja kavade ja noorte tööhõivemeetmete kaudu, tervishoiusüsteemide toetamist ning käibekapitali pakkumist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Toetus on kättesaadav kõigis majandussektorites, sealhulgas turismi- ja kultuurisektoris ning olulisteks investeeringuteks rohe- ja digipöörde valdkonnas, suurendades investeeringuid, mis on juba kavandatud tulevaste ühtekuuluvusprogrammide raames. Osa nendest lisavahenditest võib kasutada ka toidupuuduse ja materiaalse puuduse all kannatavate inimeste abistamiseks.

- ***Ühtekuuluvuspoliitika majanduse taastamise teenistuses***

Lisaks viivitamatule kriisile reageerimisele on **ühtekuuluvuspoliitika** äärmiselt oluline, et tagada majanduse tasakaalustatud taastamine pikemas perspektiivis, vältides majanduskasvu asümmeetriat ja erinevusi liikmesriikide vahel ja nende sees.

Seepärast on liidu strateegiliste prioriteetide jaoks oluline käivitada uued ühtekuuluvuspoliitika programmid 1. jaanuaril 2021, paralleelselt praegustele programmidele 2022. aasta lõpuni eraldatava lisarahastusega. Nende ettepanekute eesmärk on praeguseid prioriteete maksimaalselt toetada.

Komisjon kohandab praegu oma ettepanekuid tulevaste ühtekuuluvuspoliitika programmide kohta, et anda veelgi suuremat toetust majanduse taastamisse tehtavatele investeeringutele, näiteks riiklike tervishoiusüsteemide vastupanuvõime valdkonnas või sellistes sektorites nagu turism ja kultuur, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamine, noorte tööhõive meetmed, haridus ja oskused ning laste vaesuse vastu võitlemise meetmed.

Kriis mõjutab tõenäoliselt eriti rängalt noori ning seega peaksid liikmesriigid, kus noorte töötuse tase on üle ELi keskmise, kavandama vähemalt 15 % eelarve jagatud täitmise alla kuuluvatest Euroopa Sotsiaalfond+ vahenditest noorte toetamiseks. Pidades silmas kriisi tõenäolist mõju ühiskonna kõige haavatavamatele rühmadele, teeb komisjon ka ettepaneku, et vähemalt 5 % Euroopa Sotsiaalfond+ kogukulutustest tuleks kasutada laste vaesusest välja aitamiseks.

Et aidata liikmesriikidel maksimeerida uutest ühtekuuluvuspoliitika programmidest ja praegustest programmidest REACT-EU alusel saadavat kasu, antakse neile tehnilist abi.

Muudetud ettepanekutega nähakse ette ka fondide vaheliste ülekannete suurem paindlikkus ja kehtestatakse uued sätted, mis aktiveeritakse hädaolukordades. Et tagada piisav toetus kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele ja piirkondadele, nähakse komisjoni muudetud ettepanekutega ette ka riiklike ühtekuuluvuspoliitika eraldiste läbivaatamine 2024. aastal, võttes arvesse uusimat kättesaadavat statistikat. Läbivaatamine võib liikmesriikide puhul kaasa tuua kokku kuni EUR 10 miljardi euro suuruse üksnes ülespoole korrigeerimise.

➢ ***Õiglase ülemineku toetamine***

Euroopa majanduse taastamine ja tulevane heaolu sõltuvad meetmetest, mida me võtame praegu, et valmistuda üleminekuks kliimaneutraalsele, ressursitõhusale ja ringluspõhisele majandusele. Need muutused mõjutavad kõiki eurooplasi, kuid mõnele sektorile ja piirkonnale langeb suurem kohanemiskoormus kui teistele. Majanduse taastepaketi osana teeb komisjon ettepaneku kasutada rahastut „Next Generation EU“ finantsabi andmiseks, et toetada Euroopa majanduse ümberkujundamist ja tagada, et kedagi ei jäeta kõrvale.

Eelkõige teeb komisjon ettepaneku anda **õiglase ülemineku fondile** märkimisväärset täiendavat rahastamist summas 30 miljardit eurot, mis teeb kogusummaks 40 miljardit eurot. Neid vahendeid kasutatakse selleks, et leevendada kliimaneutraalsusele ülemineku sotsiaal-majanduslikku mõju kõige enam mõjutatud piirkondades, näiteks toetades töötajate ümberõpet, aidates VKEdel luua uusi majanduslikke võimalusi ning investeerides puhtale energiale üleminekusse ja ringmajandusse. InvestEU rahastamise suurendamine tähendab ka seda, et õiglase ülemineku mehhanismi teist sammast tugevdatakse. Komisjon teeb ka ettepaneku luua uus avaliku sektori laenurahastu, mis moodustab õiglase ülemineku mehhanismi kolmanda samba. Seda toetatakse 1,5 miljardi euroga ELi eelarvest[7] ja 10 miljardi euroga Euroopa Investeerimispanga laenudena. Kõik kolm õiglase ülemineku mehhanismi sammast peaksid kokku kaasama kuni 150 miljardi euro ulatuses investeeringuid, et tagada kõigi kaasamine rohepöördesse.

Maapiirkondadel on oluline roll keskkonnasäästlikule majandusele üleminekul ning Euroopa ambitsioonikate kliima- ja keskkonnaeesmärkide täitmisel. Komisjon teeb ettepaneku suurendada **Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi** eelarvet 15 miljardi euro võrra, et toetada põllumajandustootjaid ja maapiirkondi struktuuriliste muudatuste tegemisel, mis on vajalikud Euroopa rohelise kokkuleppe rakendamiseks ning eelkõige selleks, et toetada uue elurikkuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ ambitsioonikate eesmärkide saavutamist.

2) <u>Majandusele ja erainvesteeringutele uue hoo andmine</u>

On vaja kiireloomulisi meetmeid, et hoogustada majandust ja luua tingimused majanduse taastamiseks, mida tõukavad tagant olulistesse sektoritesse ja tehnoloogiatesse tehtavad erainvesteeringud. Seepärast teeb komisjon ettepaneku ***tugevdada*** *Euroopa investeerimise juhtprogrammi* ***InvestEU****, et kaasata erainvesteeringuid strateegilistesse projektidesse kogu liidus. Selle raames teeb komisjon ettepaneku luua* ***uus strateegiliste investeeringute rahastu****, et investeerida peamistesse väärtusahelatesse, mis on Euroopa tulevase vastupanuvõime ja strateegilise autonoomia jaoks üliolulised. Elujõulised ettevõtted, millesse investeerida, on investeeringute hoogustamise edukuse eeltingimus, kuid sajad tuhanded ettevõtted satuvad aasta lõpuks tõenäoliselt suure rahastamissurve alla. Seepärast teeb komisjon ettepaneku uue* ***maksevõime toetamise rahastamisvahendi*** *kohta, et toetada kiiresti kriisi tõttu ohustatud usaldusväärseid ettevõtteid ja aidata neil keerulisest olukorrast välja tulla. See vahend peaks käivituma veel käesoleval aastal.*

➢ ***Likviidsuse ja maksevõime abipaketi loomine surve all olevatele äriühingutele***

Euroopa majanduse suutlikkus taastada majanduskasv sõltub erasektori vastupanuvõimest ja kohanemisvõimest. Kriisi tagajärjel on paljudel muidu elujõulistel äriühingutel suuri likviidsus- ja maksevõimeprobleeme. Komisjoni hinnangud näitavad, et negatiivse

[7] 1,25 miljardit eurot rahastamisvahenditest ja 250 miljonit eurot eelarvest.

stsenaariumi korral võib 35–50 % üle 20 töötajaga ettevõtetest aasta lõpuks rahastamispuudujääki kogeda. Ainuüksi sel aastal võib kapitalivajadus jääda vahemikku 720 miljardit kuni 1,2 triljonit eurot. Sellise ulatusega kriisiga silmitsi seistes ei piisa liikmesriikide praegu antavast toetusest. Pealegi on liikmesriikide suutlikkus oma ettevõtteid toetada väga erinev. Seetõttu on kiiresti vaja võtta meetmeid, et aidata neil ettevõtetel kriisist väljuda, vältides majandusliku kahju ja ettevõtete pankrottide nõiaringi ning aidates ühtsel turul hästi taastuda.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku uue **maksevõime toetamise rahastamisvahendi** kohta, et aidata kaasata erasektori vahendeid, toetamaks kiiresti tegelikult elujõulisi Euroopa äriühinguid koheste likviidsus- ja maksevõimeprobleemide lahendamisel. See vahend on ajutine ning suunatud üksnes ja rangelt pandeemia majandusliku mõju käsitlemisele. See aitab vältida ulatuslikku kapitalipuudujääki ja muidu elujõuliste äriühingute võimalikku makseviivitust ning sellest tulenevat suurt majanduslikku kahju. Neid kiireloomulisi meetmeid täiendatakse pikemaajalise toetusega selliste programmide raames nagu InvestEU, ühtekuuluvuspoliitika ja ühtse turu programm.

See uus, ajutine rahastamisvahend luuakse EFSI raames. Sellega kaasatakse erainvesteeringuid raskustes olevatesse ettevõtetesse, pakkudes osalisi tagatisi kahjumi vastu. Kiire rahastamise tagamiseks eraldatakse ELi eelarvest praegusest finantsraamistikust 2020. aastal viis miljardit eurot ja täiendavad 26 miljardit eurot Next Generation EU rahastamisvahendist, millega antakse Euroopa Investeerimispanga grupile kuni 75 miljardi euro suurune tagatis, mis tagab kiire rakendamise kohapeal. Rahastamisvahendi eesmärk on investeerida maksevõime toetuseks 300 miljardit eurot.

Tagatis määratakse kindlaks nii, et investeeringud oleksid suunatud ettevõtjatele, kes vajavad kõige rohkem kapitali kõigi liikmesriikide ja sektorite lõikes, keskendudes eelkõige liikmesriikidele, kes on vähem võimelised riigiabi kaudu sekkuma, ning liikmesriikidele ja sektoritele, kus COVID-19 majanduslik mõju on olnud kõige rängem. See on oluline, et säilitada ühtsel turul võrdsed tingimused ja vältida kahjulike majanduslike erinevuste edasist levimist liidus. Maksevõime toetamise rahastamisvahendit rakendavate asutuste kapitaliolukorda tuleks hoolikalt kaaluda.

Lisaks suurendatakse täiendava meetmena Euroopa Investeerimisfondi kapitali, et toetada paljusid väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, sealhulgas maksevõime toetamise rahastamisvahendi rakendamise kaudu. See aitaks koos Euroopa Ülemkogus aprillis kokku lepitud meetmetega veelgi kaasa ulatusliku paketi väljatöötamisele Euroopa majanduse taastamiseks. Kapitali suurendamist kuni 1,5 miljardi euroni rahastatakse nii praeguse kui ka järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames.

- ***Suurem investeerimissuutlikkus ja strateegiline autonoomia***

Kriis mõjutab erainvesteeringuid rängalt: komisjoni analüüs näitab, et erasektori investeeringud võivad aastatel 2020–2021 väheneda üle 1 triljoni euro. Euroopa majanduse investeerimisvajaduste rahuldamine nõuab kiireloomulisi meetmeid, et seda suundumust muuta ja luua tingimused investeeringutel põhinevaks majanduse taastamiseks. Need investeeringud on eriti olulised, et Euroopas õnnestuks rohe- ja digipööre, sest komisjoni hinnangul on samal ajavahemikul vaja investeerida vähemalt 1,2 triljonit eurot. Investeeringud olulistesse sektoritesse ja tehnoloogiatesse, alates 5Gst kuni tehisintellektini ja puhtast vesinikust kuni avamere taastuvenergiani, on Euroopa tuleviku võti.

Programmil „**InvestEU**“ on ainulaadsed eeldused investeeringute kaasamiseks ja liidu poliitikameetmete toetamiseks sügavast majanduskriisist taastumisel. Seda on näidanud

eelmise finantskriisi järel Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi ja finantsinstrumentide rakendamisega saadud kogemused.

Komisjon teeb seepärast ettepaneku ajakohastada programmi „**InvestEU**“ 15,3 miljardi euro tasemele kaasseadusandjate poolt juba kokku lepitud nelja poliitikaharu jaoks. See võib anda tõuke investeeringuteks, mille summa ületab 240 miljardi eurot.

Programm „InvestEU“ annab üliolulist toetust taastumisetapis ettevõtetele ja tagab, et erainvestorite seas pööratakse suurt tähelepanu liidu keskpika ja pika perspektiivi poliitilistele prioriteetidele, eelkõige Euroopa rohelisele kokkuleppele ja digitaaltehnoloogiale üleminekule. Programm suurendab Euroopa Investeerimispanga grupi ja riiklike tugipankade võimet võtta riske, et toetada majanduse taastamist. Mobiliseerides märkimisväärses mahus erainvesteeringuid, täiendab see kriisiolukorra parandamise etapis maksevõime toetamise rahastamisvahendi ja REACT-EU kaudu antavat kohest toetust ning rahastamist ühtekuuluvuspoliitika tulevase raamistiku alusel ja muudest programmidest.

Investeerimine strateegilisse autonoomiasse: uus strateegiliste investeeringute rahastamisvahend

Programmi „InvestEU“ keskmes on uus rahastamisvahend, mille eesmärk on suurendada Euroopa vastupanuvõimet, suurendades strateegilist autonoomiat olulistes tarneahelates Euroopa tasandil.

Programmi „InvestEU“ raames luuakse täiendava vahendina **strateegiliste investeeringute rahastamisvahend**. Selle vahendiga toetatakse projekte, mis aitavad luua tugevaid ja vastupidavaid väärtusahelaid kogu ELis ning suurendada liidu ühtse turu autonoomiat, säilitades samal ajal selle avatuse konkurentsile ja kaubandusele kooskõlas ühtse turu eeskirjadega. Sellega suurendatakse liidu majanduse vastupanuvõimet, tagades samal ajal strateegiliselt olulistele ettevõtjatele vahendid õitsenguks ja kasvuks ELis. Liikmesriikide toetus nendele projektidele ei ole tõenäoliselt piisav ja tugev piiriülene mõõde tähendab, et edu saavutamiseks on hädavajalik kooskõlastatud Euroopa lähenemisviis.

Next Generation EU rahastamisvahendist eraldatav 15 miljardi euro suurune summa annaks uue rahastamisvahendiga ELi eelarvetagatise summas 31,5 miljardit ja võiks luua investeeringuid kuni 150 miljardi euro ulatuses, et stimuleerida Euroopa tööstuslikku juhtpositsiooni strateegilistes sektorites ja peamistes väärtusahelates, sealhulgas nendes, mis on olulised rohe- ja digipöörde jaoks. Kõnesoleva vahendiga tagatakse, et sellised investeeringud kasutavad täielikult ära ühtse turu potentsiaali, kusjuures ELi eelarvetagatisega toetatakse ettevõtjaid kogu Euroopas ja sellest saab võimas majanduse taastamise vahend.

3) Kriisist saadud kogemuste kasutamine ja Euroopa strateegiliste probleemide lahendamine

Kriis on esile tõstnud nii Euroopa koostöö väärtust kui ka näidanud igati, et liit peab kiiresti suurendama kriisidele reageerimise suutlikkust ja suurendama tulevastele šokkidele vastupanuvõimet. Komisjon teeb ettepaneku ***uue programmi „EL tervise heaks“*** *kohta, et tugevdada terviseohutust ja valmistuda tulevasteks tervisekriisideks.* ***Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi (rescEU)*** *laiendatakse ja tugevdatakse, et liit saaks valmistuda tulevasteks kriisideks ja neile reageerida. Programmi „****Euroopa horisont****“ tugevdatakse, et rahastada olulisi teadusuuringuid tervishoiu, vastupanuvõime ning rohe- jaa digipöörde valdkonnas. Tugevdatakse muid ELi programme, sealhulgas välisrahastamisvahendeid, et viia tulevane*

finantsraamistik täielikult vastavusse taastamisvajadustega, ning tugevdatakse erivahendeid, et ***muuta ELi eelarve paindlikumaks ja reageerimisvõimelisemaks****.*

- ***Uued ja tugevdatud programmid vastupanuvõime suurendamiseks ja koostöö tugevdamiseks***

Next Generation EU pakub sihtotstarbelist täiendust olulistele programmidele, mis suurendavad majanduskasvu ja tugevdavad Euroopa võimet tulevastele kriisidele vastu seista ja neist üle saada. Sellega täiendatakse komisjoni algseid ettepanekuid tulevase raamistiku kohta, mis on jätkuvalt õiglane ja tasakaalustatud alus kokkuleppe saavutamiseks.

Uus programm terviseohutuse ja koostöö tugevdamiseks

Kriis on näidanud, et tervishoiu rahastamist peab tulevases finantsraamistikus rohkem tähtsustama. Komisjon teeb ettepaneku ambitsioonika eraldiseisva **programmi „EL tervise heaks“** kohta, et pakkuda vajaduste hindamise käigus kindlaks tehtud eelseisvate tervishoiuprobleemide lahendamiseks sihtotstarbelist toetust. Selle ettepaneku kohaselt on uue programmi rahastamiseks ette nähtud 9,4 miljardit eurot, mida on võrreldes varasemate Euroopa Sotsiaalfond + raames tehtud ettepanekutega oluliselt suurendatud.

Uus programm aitab tagada, et liidul on otsustava tähtsusega suutlikkus reageerida kiiresti ja vajalikus ulatuses tulevastele tervishoiukriisidele. Programmi eesmärk on luua terviklik raamistik ELi tervisekriiside ennetamiseks, nendeks valmisolekuks ja neile reageerimiseks, täiendades ja tugevdades jõupingutusi riiklikul tasandil ning piirkondlikku toetust tervishoiusüsteemidele ühtekuuluvuspoliitika raames.

Programmi esimene tegevussuund on terviseturve ja kriisiks valmisolek. Sellega toetatakse investeeringuid elutähtsasse tervishoiutaristusse, vahenditesse, struktuuridesse, protsessidesse ja laboratoorsesse suutlikkusse, sealhulgas haiguspuhangute seire-, modelleerimis-, prognoosimis-, ennetamis- ja ohjamisvahenditesse. Sellega toetatakse mehhanismi loomist tervisekriisi korral oluliste toodete, näiteks ravimite (sealhulgas vaktsiinide) ja ravi, vahetoodete, ravimite toimeainete ja toorainete, meditsiiniseadmete ja -varustuse, nagu ventilaatorite, kaitseriietuse ja -varustuse, diagnostiliste materjalide ja vahendite väljatöötamiseks, hankimiseks ja haldamiseks. See aitab luua uue ELi-ülese riskidest teavitamise raamistiku, mis hõlmab kriisi kõiki etappe.

Teine tegevussuund toetab pikemaajalist käsitust, mille eesmärk on parandada tervisenäitajaid tõhusate ja kaasavate tervishoiusüsteemide abil kõigis liikmesriikides, parema haiguste ennetamise, tervislike eluviiside edendamise, juurdepääsu, diagnostika ja ravi abil, samuti piiriülese tervishoiualase koostöö abil. Programmiga toetatakse näiteks suutlikkuse suurendamist liikmesriikides, rahastatakse meditsiini- ja tervishoiutöötajate koolitusprogramme ning investeeritakse tervishoiusektori digiüleminekusse ja koostalitlusvõimeliste digitaristute kasutuselevõttu, sealhulgas teadusuuringuteks ja andmete jagamiseks.

Programmi kavandamisel ja rakendamisel võetakse täielikult arvesse selle valdkonna pädevuste jaotust liidu ja liikmesriikide vahel. See seotakse ELi programmide raames antava muu asjakohase toetusega ja selle abil hakatakse ühismeetmeid uuel viisil rakendama ning tagatakse meditsiiniliste vastumeetmete ja vahendite kättesaadavus suurte terviseohtude korral. See toimib koos tugevdatud rescEUga, mis keskendub kriisidele reageerimise otsesele suutlikkusele, varudele, varustuse ja personali olemasolu kindlustamisele ja lähetamisele hädaolukordades, tagades vajalikud maksed tervishoiu valdkonnas.

Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi reageerimissuutlikkuse suurendamine

Pandeemia selge õppetund on see, et Euroopa peab olema võimeline reageerima kiiremini ja paindlikumalt tõsistele piiriülestele kriisidele, arvestades meie majanduse ja ühiskonna võimalike häirete ulatust. Seepärast teeb komisjon ettepaneku tugevdada **liidu elanikkonnakaitse mehhanismi rescEU**. See muudab rescEU paindlikumaks ja suurendab liidu suutlikkust tegutseda ELi tasandil ühiselt.

Rahalisi vahendeid suurendatakse 3,1 miljardi euroni, et rahastada investeeringuid hädaolukordadele reageerimise taristusse, transpordivõimsusse ja hädaolukordadele reageerimise tugirühmadesse. Täiustatud rescEU annab liidule suutlikkuse ja logistilise taristu, mis suudab tegeleda eri liiki hädaolukordadega, sealhulgas juhul, kui need hõlmavad meditsiinilist hädaolukorda, täiendades uut terviseprogrammi. Ettepanekuga ühtlustatakse ja suurendatakse ka tegevusvõime paindlikkust. See tagab tulevikus ulatuslikes hädaolukordades ELi õigeaegsema ja tõhusama reageerimise.

Programm „Euroopa horisont" – investeerimine innovatsiooni ja valmisolek tulevikuks

Programmi „**Euroopa horisont**" vahendid ulatuvad 94,4 miljardi euroni, et suurendada Euroopa toetust tervishoiu ja kliimaga seotud teadus- ja innovatsioonitegevusele. See aitab tugevdada valmisolekut reageerida hädaolukordadele tõhusalt ja kiiresti ning investeerida teaduspõhistesse lahendustesse, täiendades uue programmi „EL tervise heaks" ja rescEU raames pakutavat tegevuse rahastamist.

Tervishoiu valdkonnas kasutatakse lisavahendeid selleks, et laiendada teadusuuringuid selliste probleemide lahendamiseks nagu koroonaviiruse pandeemia, kliiniliste uuringute laiendamine, uuenduslikud kaitsemeetmed, viroloogia, vaktsiinid, ravi ja diagnostika ning teadusuuringute tulemuste ülekandmine tervishoiupoliitika meetmetesse.

Samuti tehakse ettepanek suurendada vahendeid teadusuuringuteks ja innovatsiooniks kliimaga seotud valdkondades. See tugevdab toetust ELi tööstuse konkurentsivõimele asjaomastes majandussektorites ja edendab majanduse taastamist kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega. Sellega pakutakse täiendavaid vahendeid väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate, idufirmade ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate uuteks ja läbimurdelisteks uuendusteks.

Seisame kriisi ajal kõrvuti meie ülemaailmsete partneritega

Pandeemia on ülemaailmne väljakutse. Ülemaailmse reageerimiseta jääb maailmas iga riik ja piirkond, sealhulgas liit, haavatavaks. COVID-19 vastases võitluses peab EL jätkuvalt näitama üles solidaarsust oma partneritega kogu maailmas.

Komisjon teeb ettepaneku eraldada 86 miljardit eurot **naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendile** uue välistegevuse tagatise kaudu ning Euroopa Kestliku Arengu Fondile, et toetada partnereid - eelkõige Lääne-Balkanil, naaberriikides ja ülejäänud Aafrikas – nende jõupingutustes võidelda pandeemia tagajärgedega ja nendest taastumisel koostöös selliste rahvusvaheliste partneritega nagu rahvusvahelised finantsasutused, Ühinenud Rahvaste Organisatsioon ja Maailma Terviseorganisatsioon. Praeguse finantsraamistiku sihipärane kohandamine võimaldab teha ühe miljardi euro suuruse täiendava toetuse kättesaadavaks juba 2020. aastal.

Toetusega tagatakse likviidsus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, säilitatakse investeeringud taastuvenergia projektidesse ning suurendatakse partnerriikides kohalikes väärингutes rahastamise suutlikkust, et tugevdada tervishoiusüsteeme, sealhulgas valmisolekut, ning suurendada tootmisvõimsust COVID-19ga seotud vaktsineerimise, ravi ja

diagnostika alal. See suurem toetus on suunatud ka kõige haavatavamatele riikidele ja piirkondadele, et tegelda pandeemia raskete sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega.

Komisjon teeb ka ettepaneku eraldada **humanitaarabi rahastamisvahendi** tugevdamiseks täiendavalt viis miljardit eurot, et rahuldada maailma kõige haavatavamate piirkondade kasvavaid humanitaarvajadusi. Pandeemia mõju ja majanduslik kahju, näiteks sissetuleku kaotus nafta- ja toorainehindade järsu languse tõttu ning rahaülekannete drastiline vähenemine, suurendavad olemasolevaid vajadusi, muutes veelgi olulisemaks, et liidul jätkuks vahendeid, näitamaks üles solidaarsust ülejäänud maailmaga.

- ***Muude programmide tugevdamine, et suurendada vastupidavust ja saavutada strateegiliste prioriteetide alaseid tulemusi***

Komisjoni poolt 2018. aastal välja pakutud finantsraamistik aastateks 2021–2027, mida tugevdati õiglase ülemineku mehhanismi ja täna välja pakutavate muudatustega, jääb läbirääkimiste viimases etapis oluliseks lähtepunktiks. Tasakaalustatud taastepaketi jaoks on vajalikud nii kavandatud struktuur, toetuse tase, prioriteetide vaheline tasakaal kui ka sellised põhielemendid nagu eesmärk eraldada vähemalt 25% kulutustest kliimameetmetele ning soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist toetavad meetmed. Veel üks oluline element on komisjoni ettepanek võtta vastu määrus uue mehhanismi kohta ELi eelarve kaitsmiseks õigusriigi toimimises esinevate üldistunud puuduste eest. Lisaks sellele on komisjonil kavas veelgi tugevdada kehtivaid rangeid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta eelarvet pettuste ja eeskirjade eiramise eest. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) ja Euroopa Prokuratuur (EPPO) kasutavad oma kontrolli- ja uurimisvolitusi.

Kriis on siiski selgelt näidanud, et mitmes olulises valdkonnas ei piisa veebruaris riigijuhtide poolt arutatud toetuse tasemest. Lisaks Next Generation EU raames rahastatavatele lisavahenditele on seepärast hädavajalik tugevdada ka muid programme, et need saaksid täiel määral täita oma rolli liidu vastupidavamaks muutmisel ning pandeemia ja selle tagajärgede tõttu suurenenud probleemide lahendamisel.

Need hõlmavad järgmist.

- Liidu küberkaitse tugevdamine ja digipöörde toetamine, eraldades **programmi „Digitaalne Euroopa“** kogueelarve jaoks 8,2 miljardit eurot.

- Investeerimine ajakohastesse ja hästi toimivatesse transporditaristutesse nagu Rail Baltic, et hõlbustada piiriüleseid ühendusi, eraldades täiendavalt 1,5 miljardit eurot **Euroopa ühendamise rahastule**.

- Tingimuste loomine hästitoimiva ühtse turu alusel toimuvaks majanduse taastamiseks, säilitades **ühtse turu programmi** ning **maksu- ja tollialast** koostööd toetavate programmide jaoks kavandatud eelarved vastavalt 3,7 miljardi, 239 miljoni ja 843 miljoni euro tasemel.

- Investeerimine noortesse täiendava 3,4 miljardi euro eraldamisega programmile **„Erasmus+“**, mis teeb kogusummaks 24,6 miljardit eurot, ning kultuuri- ja loomesektorisse, suurendades programmi **„Loov Euroopa“** mahtu 1,5 miljardi euroni.

- Põllumajandusliku toidutööstuse ja kalandussektori vastupidavamaks muutmine ning kriiside ohjamiseks vajaliku tegevusruumi loomine täiendava 4 miljardi euro eraldamisega **ühise põllumajanduspoliitika** ning 500 miljoni euro eraldamisega **Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi** jaoks.

- Koostöö tõhustamine välispiiride kaitse ning rände- ja varjupaigapoliitika valdkonnas, tugevdades **Varjupaiga- ja Rändefondi** ning **integreeritud piirihalduse fondi**, et jõuda 22 miljardi euro suuruse kogusummani.

- Tugeva toetuse tagamine Euroopa strateegilisele autonoomiale ja julgeolekule, suurendades **Sisejulgeolekufondi** vahendeid 2,2 miljardi euroni ning tugevdades **Euroopa Kaitsefondi** 8 miljardi euro tasemele.

- Meie partnerite toetamine Lääne-Balkanil, suurendades liidu **ühinemiseelset abi** 12,9 miljardi euroni.

Selliste sihipäraste kohandustega vastab liidu pikaajaline finantsraamistik paremini tema prioriteetidele ja ambitsioonidele ning aitab liitu vastupidavamaks muuta ja säilitada strateegilist autonoomiat keskpikas ja pikas perspektiivis. Seepärast teeb komisjon ettepaneku muuta sihipäraselt oma 2018. aasta ettepanekut järgmise finantsraamistiku kohta, võttes arvesse seniste läbirääkimiste tulemusi, oma ettepanekut õiglase ülemineku mehhanismi kohta[8] ning eespool käsitletud täiendusi. Täielik ülevaade taasterahastut Next Generation EU hõlmavast mitmeaastasest finantsraamistikust programmide kaupa on esitatud lisas.

- ***Paindlikumad hädaabivahendid***

Üksikutest programmidest kaugemale vaadates on kriisi raames ilmnenud, kui oluline on liidu suutlikkus reageerida kiiresti ja paindlikult, et kehtestada Euroopa tasandil kooskõlastatud lahendus. See omakorda nõuab paindlikumat ELi eelarvet. Tervishoiukriisi laiaulatuslikud tagajärjed ammendasid kiiresti praeguse eelarve paindlikkuse. Tulevikuks on vaja paindlikumat ja kohanemisvõimelisemat eelarvet, milleni on võimalik jõuda üksnes hästi kavandatud erivahendite abil.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku tugevdada paindlikkusega seotud ja erakorralisi vahendeid, mille abil saab ulatuslikult koondada ressursse ettenägematute probleemide lahendamiseks, näiteks **ELi Solidaarsusfond**, millest toetatakse suurtest katastroofidest mõjutatud liikmesriike ja piirkondi, ning **Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond**, millest toetatakse töötajaid, kes on suurte restruktureerimiste tagajärjel töö kaotanud.

Märkimisväärselt suurem **solidaarsus- ja hädaabireserv** toetab ELi meetmeid tervishoiukriisi kõigi aspektide ja muude hädaolukordade lahendamisel. Rahalisi vahendeid võib vajaduse korral suunata erakorralise abi andmiseks selliste ELi vahendite kaudu nagu humanitaarabi, erakorralise toetuse rahastamisvahend, ühtse turu programm ning selle erakorralised veterinaar- ja fütosanitaarmeetmed või Varjupaiga- ja Rändefond.

Koos pakuksid need rahastamisvahendid ajavahemikul 2021–2027 täiendavat hädaabirahastust kuni 21 miljardi euro ulatuses võrreldes komisjoni 2. mai 2018. aasta ettepanekutega.

[8] COM(2020) 22, COM(2020) 23.

ELi eelarve paindlikkuse tugevdamine

Täiendav paindlikkus ja hädaabirahastus aastatel 2021–2027 = [x] miljardit eurot

3. Kavandatu muutmine tõelisuseks: Next Generation EU

Suuremat osa kavandatud taastamismeetmetest toetab uus ajutine majanduse taasterahastu **„Next Generation EU“**, mille finantsvõimekus on 750 miljardit eurot. See rahastu on erakorraline ja ajutine hädaolukorra mehhanism. Rahastamine tagatakse omavahendite otsusega, mis võimaldab komisjonil laenata ajavahemikul 2021–2024 võetavate meetmete jaoks liidu nimel kuni 750 miljardit eurot.

Selleks et tagada vajalik eelarvesuutlikkus Next Generation EU rahastamisega seotud võimalike kohustuste täitmiseks ning kooskõlas eelarvedistsipliini nõuetega, suurendatakse läbivaadatud omavahendite otsusega erandkorras ja ajutiselt kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülemmäärasid 0,6 %-ni ELi kogurahvatulust. Ülemmäärade suurendamist kasutatakse üksnes COVID-19 kriisiga seotud vajaduste rahuldamiseks ja see piirdub nende kohustuste täitmiseks vajaliku ajaga.

Next Generation EU ulatus ja ülesehitus kajastavad liidu ees seisvate probleemide suurust ja kiireloomulisust. Kriisi järel tekkinud pakiliste investeeringute rahastamisvajadused on enneolematud. Seepärast on liidu tasandil vaja otsustavat ja erakorralist reageerimist. Asjaomase reageeringu enneolematu iseloom ja nende vahendite erakordne suurus nõuavad nende sidumist omavahendite süsteemiga, mille kõik liikmesriigid on oma põhiseadusest tulenevate nõuete kohaselt heaks kiitnud.

Täiendav toetus, mida rahastatakse riikide suuremast panusest vahetult pärast kriisi, suurendaks veelgi survet riikide eelarvetele. Sellistel erakorralistel asjaoludel on täiesti õigustatud kasutada rahastamismehhanismi, mis toetaks märkimisväärselt ja õigeaegselt kulutuste kasvu ilma riikide võlgu suurendamata, kui solidaarsuse väljendust kriisile vastavas ulatuses.

Laenamine tugineb liidu varasematele headele tulemustele turupõhiste rahastamisvahendite kasutamisel investeeringute ja reformide toetamiseks liikmesriikides. Liit laenab finantsturgudelt tingimustel, mis kajastavad tema väga kõrget krediidireitingut, ja suunab need vahendid kiiresti sinna, kus neid kõige rohkem vajatakse.

Selleks emiteerib komisjon kapitaliturgudel erineva lõpptähtajaga võlakirju, kasutades parimal viisil ära nende turgude suutlikkust selliseid võlakirju vastu võtta, tagades samal ajal väikseima keskmise laenukulu. Selline mitmekesine rahastamisstrateegia võimaldab komisjonil teha laenuvõtmistehinguid viisil, mis vastab kõige paremini tehingute ulatusele ja valitsevale turukeskkonnale.

Next Generation EU kaudu suunatud vahenditest kasutatakse 500 miljardi euro suurust osa taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi toetuskomponendi rahastamiseks ning muude oluliste kriisi- ja taasteprogrammide tugevdamiseks. Rahastu abil kaasatud ülejäänud rahalised vahendid summas 250 miljardit eurot tehakse taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi raames liikmesriikidele kättesaadavaks laenudena.

Kaasatud vahendid makstakse tagasi pärast 2027. aastat ja hiljemalt 2058. aastaks. See aitab leevendada survet liikmesriikide eelarvetele ajal, mil nende rahandus on tõsise surve all, tagades samal ajal, et kõik sellest võlakirjade emiteerimisest tulenevad kohustused täidetakse tulevastest ELi eelarvetest. Selleks et hõlbustada kaasatud turupõhiste vahendite tagasimaksmist ja aidata veelgi vähendada survet liikmesriikide eelarvetele, teeb komisjon rahastamisperioodi hilisemas etapis ettepaneku täiendavate uute omavahendite kohta.

Pilk tulevikku: omavahendite süsteemi reformimine

Uus majanduslik kontekst ja Next Generation EU raames kaasatud vahendite tagasimaksete jätkusuutlik haldamine kinnitavad vajadust ELi eelarve rahastamise põhjaliku reformi järele.

Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et kõikide tagasimaksete järkjärguline kaotamine muudab mitmeaastase finantsraamistiku tasakaalustatumaks. Kuid COVID-19 pandeemia majanduslikku mõju arvestades tooks tagasimaksete järkjärguline kaotamine praeguses olukorras kaasa teatavate liikmesriikide osamaksete ebaproportsionaalse suurenemise aastatel 2021–2027. Selle vältimiseks võiks praegused tagasimaksed järk-järgult kaotada palju pikema ajavahemiku jooksul, kui komisjon oma 2018. aasta ettepanekus ette nägi.

Uued omavahendid täiendaksid traditsioonilisi omavahendeid, lihtsustatud käibemaksupõhiseid omavahendeid ja liikmesriikide osamakseid ning ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhinevaid uusi omavahendeid. Need tuginevad ELi prioriteetidele ja poliitikale, mille eesmärk on lahendada kliimamuutustega seotud probleeme, aga ka õiglasele maksustamisele globaliseerunud maailmas.

Komisjon on pühendunud rohelise kokkuleppe täitmisele. Sellega seoses võivad keskkonnahoidlikud omavahendid aidata kaasa majanduse taastamisele, toetades samal ajal Euroopa majanduse ja ühiskonna rohepööret. Valikuvõimalused võiksid hõlmata heitkogustega kauplemise süsteemil põhinevaid omavahendeid, sealhulgas nende võimalikku laiendamist merendus- ja lennundussektorile, ning piiril kohaldatavat süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi.

ELi heitkogustega kauplemise süsteemil põhinevad omavahendid, mis olid arutlusel 2020. aasta veebruaris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel, võimaldaksid liikmesriikidel säilitada sama suure tulu, kui nad said viimasel ajal enampakkumistest. ELi heitkogustega kauplemise süsteemist saadav tulu, mis ületab seda ülemmäära, läheks ELi eelarvesse. Sellised omavahendid võiksid tuua ELi eelarvesse ligikaudu 10 miljardi euro suuruse tulu, sõltuvalt CO_2 hinna arengust ja süsteemi laiendamisest teistele sektoritele.

Samal ajal on oluline tagada, et ELi ettevõtjad konkureeriksid kolmandate riikide ettevõtjatega võrdsetel tingimustel. Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism

aitaks vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumist, mis kahjustab ELi jõupingutusi minna üle CO_2-neutraalsele ühiskonnale. Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism võib tuua lisatulu vahemikus 5–14 miljardit eurot, sõltuvalt selle ulatusest ja ülesehitusest.

Ettevõtted, mis saavad ELi ühtsest turust tohutut kasu ning elavad kriisi muu hulgas tänu ELi ja liikmesriikide otsesele ja kaudsele toetusele üle, võiksid majanduse taastumisetapis aidata kaasa selle taastamisele. See võib hõlmata ettevõtete tegevusel põhinevaid omavahendeid, mis võivad olenevalt ülesehitusest aastas ligikaudu 10 miljardit eurot kasu tuua.

Digitaalmaks põhineks märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingu tulumaksuga maksustamise alasel OECD tööl; komisjon toetab aktiivselt OECD ja G20 juhitud arutelusid ning on valmis tegutsema, kui ülemaailmset kokkulepet ei saavutata. Digitaalmaks, mida kohaldatakse üle 750 miljoni euro suuruse käibega ettevõtete suhtes, võiks lisada ELi eelarvesse kuni 1,3 miljardit eurot aastas.

Need uued omavahendid võivad aidata rahastada Next Generation EU raames kaasatud turupõhiste vahendite tagasimakseid ja intresse. Kui need kehtestatakse 2024. aastaks, siis võiksid liikmesriikide osamaksed 2021.–2027. aasta mitmeaastasesse finantsraamistikku võrreldes 2020. aasta maksetega väheneda vastavalt osale nende majandusest.

Kõik tulu- ja maksevood, mille aluseks on Next Generation EU, lisanduvad iga-aastase eelarvemenetluse käigus eraldatud assigneeringutele ega mõjuta seega eelarve tasakaalu. Need vood, sealhulgas makstud intress, kajastuvad eelarves eraldi, et rõhutada nende ajutist ja erakorralist olemust ning tagada täielik läbipaistvus[9].

Koroonaviiruse pandeemia majanduslik mõju toob esile vajaduse tagada liidule piisav eelarvepoliitiline manööverdamisruum juhuks, kui tekib majandussõkk, mis viib kogurahvatulu vähenemiseni. Selleks et tekitada omavahendite ülemmäärasid arvestades piisav varu, mille abil liit saaks täita oma konkreetse aasta finantskohustused ja tingimuslikud kohustused isegi kõige ebasoodsamates majandusoludes, teeb komisjon ettepaneku suurendada kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülemmäärasid püsivalt vastavalt 1,46 %-ni ja 1,40 %-ni ELi kogurahvatulust.

4. Kokkuvõte – tee kiire kokkuleppeni Euroopa majanduse taastamise ambitsioonika eelarve osas

Praegusel erakordselt raskel ja ebakindlal ajal on liidul rohkem kui kunagi varem vaja näidata, et ta on valmis ja nõus otsustavalt tegutsema ning kavandama teed parema tuleviku suunas. Kokkuleppele jõudmine **ambitsioonikas taastekavas, mille keskmes on ELi eelarve, annab liidule parima eduvõimaluse.**

Next Generation EU kasutab ära ELi eelarve täieliku potentsiaali, et hoogustada majandust ning suurendada Euroopa jätkusuutlikkust, vastupidavust ja strateegilist autonoomiat. See tugineb liidu kogemusele turupõhise rahastamise kasutamisel ja laiendab seda, et saavutada praeguses olukorras kiiresti vajalik toetuse ulatus.

[9] Next Generation EU toetuskomponendi laenukulud kaetakse ELi eelarvest. Hinnanguliselt ulatuvad need kulud 2021.–2027. aasta finantsraamistikus kuni 17,4 miljardi euroni.

Tugevdatud mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 suunab liidu tagasi kriisist pikaajalise taastumise teele, pakkudes hädavajalikku rahastamist esmasteks vajadusteks ning pikaajalisteks investeeringuteks rohe- ja digipöördesse.

Taastekava edukus ei sõltu mitte ainult selle ulatusest ja ambitsioonidest, vaid ka meetmete võtmise kiirusest ning võimest kohandada reageerimist vastavalt arengutele. Paljudes liidu piirkondades on kiiresti vaja rahalist toetust, et hoida ettevõtted elus ja toetada neid, kes seda kõige enam vajavad. Samuti on vähe aega selleks, et leppida kokku pikaajalises raamistikus, kuid veel ei ole liiga hilja. Kiire kokkulepe võimaldab tõhustatud programme õigeaegselt käivitada.

Komisjon jagab Euroopa Parlamendi otsustavust tagada sujuv üleminek uuele pikaajalisele raamistikule. Praeguse raamistiku pikendamine ei asenda siiski kõikehõlmavat kokkulepet uue ja tänapäevase pikaajalise eelarve kohta. See on ainus viis varustada liitu uute programmide ja vahenditega, mis on taastekava elluviimiseks olulised. Seetõttu tuleks lähinädalatel tehtavas institutsioonidevahelises töös täielikult keskenduda Next Generation EU lõpuleviimisele ja uuele pikaajalisele raamistikule.

Euroopa Komisjon kutsub Euroopa Ülemkogu ja kaasseadusandjaid üles neid ettepanekuid kiiresti läbi vaatama, et jõuda juuliks Euroopa Ülemkogu tasandil poliitilisele kokkuleppele.

Varajane otsus praeguse raamistiku muutmise ettepaneku kohta võimaldab teha täiendavad rahalised vahendid algatusele REACT-EU, maksevõime toetamise rahastamisvahendile ja Euroopa Kestliku Arengu Fondile kohe kättesaadavaks, võttes arvesse nende vajaduste kiireloomulisust.

Seejärel teeb komisjon tihedat koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga, et jõuda kokkuleppele tulevases pikaajalises raamistikus ja selle valdkondlikes programmides. Selle töö lõpuleviimine varasügisel tähendaks, et uus pikaajaline eelarve oleks valmis ja toimiks ning aitaks Euroopa majandust alates 1. jaanuarist 2021 taastada.

Kiire tegutsemine näitab, et liit on valmis tegema kõik vajaliku, et seada majandus taas õigetele rööbastele, kaitsta kõigi eurooplaste elatusvahendeid ning investeerida Euroopa pikaajalisse üleminekusse õiglasemale, rohelisemale ja digitaalsemale tulevikule.

Miljardites eurodes, 2018. aasta hindades

	Mitmeaastane finantsraamistik 2021-2027 (mai 2020)	*millest Next Generation EU raames*
MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK KOKKU	**1 850,00**	***750,0***
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	**210,5**	***69,8***
Programm „Euroopa horisont“	94,4	*13,5*
InvestEU fond, millest liidu taastekava raames	31,6	*30,3*
Investeerimine ELi majanduse taastamisse	*15,3*	*15,3*
Strateegiliste investeeringute rahastamisvahend (uus aken)	*15,0*	*15,0*
ELi maksevõime toetamise rahastamisvahend EFSI raames	26,0	*26,0*
2. Ühtekuuluvus ja väärtused	**984,5**	***610,0***
Ühtekuuluvuspoliitika	373,2	*50,0*
Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend (sh tehnilise toe rahastamisvah	560,8	*560,0*
millest LAENUD	250,0	*250,0*
millest TOETUSED	310,0	*310,0*
3. Loodusvarad ja keskkond	**402,0**	***45,0***
Ühine põllumajanduspoliitika	348,3	*15,0*
Millest II sammas (maaelu areng)	*90,0*	*15,0*
Õiglase ülemineku fond	**40,0**	*30,0*
4. Ränne ja piirihaldus	**31,1**	
5. Vastupidavus, julgeolek ja kaitse	**29,1**	***9,7***
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	3,1	*2,0*
Terviseprogramm	*9,4*	*7,7*
6. Naabrus ja maailm	**118,2**	***15,5***
Naabruspoliitika, areng ja rahvusvaheline koostöö	86,0	*10,5*
Humanitaarabi	14,8	*5,0*
7. Euroopa avalik haldus	**74,6**	

MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021-2027 (KULUKOHUSTUSED)

Jooksevhinnad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-2027	Next Generation EU raames	KOKKU
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	**21 805**	**22 219**	**22 546**	**22 362**	**22 677**	**23 280**	**23 540**	**158 429**	**75 965**	**234 394**
1. Teadusuuringud ja innovatsioon	13 395	13 491	14 057	14 103	14 254	14 692	14 784	98 775	14 647	113 422
„Euroopa horisont"	12 265	12 510	12 760	13 015	13 276	13 541	13 812	91 178	14 647	105 825
Muu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Euroopa strateegilised investeeringud	5 044	5 294	4 987	4 684	4 779	4 873	4 972	34 633	61 318	95 951
InvestEU fond	478	487	88	90	92	94	96	1 424	33 000	34 424
Euroopa ühendamise rahastu - transport	1 952	1 992	2 032	2 072	2 115	2 157	2 200	14 521	-	14 521
Euroopa ühendamise rahastu - energeetika	785	800	817	834	850	867	885	5 838	-	5 838
Euroopa ühendamise rahastu - digitaalvaldkond	277	283	289	295	301	306	314	2 065	-	2 065
Digitaalse Euroopa programm	1 338	1 514	1 539	1 166	1 190	1 213	1 237	9 196	-	9 196
Muu	22	23	23	24	24	25	25	165	28 318	28 483
Detsentraliseeritud asutused	191	195	199	203	207	212	216	1 424	-	1 424
3. Ühtne turg	889	906	922	939	955	973	988	6 572	-	6 572
Ühtse turu programm (sh COSME)	575	584	592	601	610	620	626	4 208	-	4 208
ELi pettustevastase võitluse programm	20	20	21	21	22	23	24	150	-	150
Maksukoostöö („Fiscalis")	36	37	38	38	39	40	41	269	-	269
4. Kosmos	2 034	2 074	2 118	2 163	2 207	2 252	2 298	15 145	-	15 145
Euroopa kosmoseprogramm	1 997	2 037	2 080	2 125	2 167	2 211	2 255	14 873	-	14 873
Detsentraliseeritud asutused	36	37	37	38	40	41	43	272	-	272
Varu	444	454	463	473	482	491	498	3 304	-	3 304
2. Ühtekuuluvus ja väärtused	**51 730**	**54 195**	**56 797**	**60 207**	**63 067**	**66 589**	**70 519**	**423 104**	**656 179**	**1 079 283**
5. Regionaalareng ja ühtekuuluvus	34 623	35 756	36 919	38 203	39 528	40 890	42 322	268 241	53 274	321 515
Euroopa Regionaalarengu Fond	28 743	29 661	30 601	31 639	32 710	33 810	34 970	222 133	-	222 133
Ühtekuuluvusfond	5 854	6 069	6 291	6 536	6 790	7 052	7 323	45 914	-	45 914
Millest panus Euroopa ühendamise rahastusse - transport	*1 439*	*1 492*	*1 546*	*1 607*	*1 669*	*1 733*	*1 800*	*11 286*	-	*11 286*
REACT EU									53 274	53 274
Toetus Küprose türgi kogukonnale	26	27	27	28	28	29	29	193	-	193
6. Taaste ja vastupidavus	349	919	1 683	2 981	3 667	4 952	6 549	21 099	602 905	624 004
Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend (sh tehnilise toe rahastamisvahend)	116	119	121	123	126	128	130	864	602 905	603 769
Euro kaitsmine võltsimise eest	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	6	-	6
Next Generation EU rahastamiskulud	220	787	1 549	2 845	3 528	4 810	6 405	20 144	-	20 144
Muu	11	12	12	12	12	13	13	84	-	84
7. Investeerimine inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väär	16 439	17 195	17 864	18 685	19 526	20 394	21 290	131 393	-	131 393
Euroopa Sotsiaalfond+	12 655	13 042	13 440	13 870	14 313	14 770	15 241	97 332	-	97 332
Erasmus+	2 885	3 230	3 587	3 958	4 341	4 739	5 150	27 891	-	27 891
Euroopa solidaarsuskorpus	136	138	141	144	147	150	153	1 009	-	1 009
„Loov Euroopa"	306	313	208	213	217	221	224	1 702	-	1 702
Õiglus, õigused ja väärtused	108	109	109	109	109	109	108	761	-	761
Muu	149	151	152	153	155	156	157	1 073	-	1 073
Varu	320	325	331	338	346	352	358	2 371	-	2 371
3. Loodusvarad ja keskkond	**58 656**	**56 590**	**56 939**	**57 115**	**57 236**	**57 481**	**57 732**	**401 749**	**49 286**	**451 035**
8. Põllumajandus- ja merenduspoliitika	56 163	54 047	54 289	54 399	54 449	54 614	54 779	382 741	16 483	399 224
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond	40 933	41 162	41 435	41 578	41 720	41 865	42 010	290 702	-	290 702
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond	831	1 066	1 031	995	899	917	931	6 671	-	6 671
Muu	133	135	138	141	144	147	149	987	-	987
Detsentraliseeritud asutused	17	17	18	18	18	19	19	126	-	126
9. Keskkond ja kliimameetmed	2 264	2 309	2 412	2 470	2 538	2 613	2 694	17 300	32 803	50 103
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	700	715	736	763	796	838	884	5 432	-	5 432
Õiglase ülemineku fond	1 516	1 546	1 577	1 609	1 641	1 674	1 707	11 270	32 803	44 073
Muu	-	-	50	50	50	50	50	250	-	250
Detsentraliseeritud asutused	47	47	48	49	51	52	53	347	-	347
Varu	230	234	238	245	250	254	259	1 709	-	1 709
4. Ränne ja piirihaldus	**3 287**	**4 061**	**4 837**	**5 117**	**5 873**	**5 964**	**6 153**	**35 292**	**-**	**35 292**
10. Ränne	1 246	1 561	1 841	1 949	2 313	2 341	2 460	13 711	-	13 711
Varjupaiga- ja rändefond	1 103	1 389	1 666	1 771	2 131	2 155	2 271	12 487	-	12 487
Detsentraliseeritud asutused	142	171	175	178	182	186	189	1 223	-	1 223
11. Piirihaldus	1 837	2 290	2 782	2 948	3 335	3 393	3 457	20 041	-	20 041
Integreeritud piirihalduse fond	1 025	1 280	1 784	1 884	2 181	2 160	2 177	12 490	-	12 490
Detsentraliseeritud asutused	812	1 011	998	1 064	1 154	1 233	1 280	7 551	-	7 551
Varu	205	210	214	220	225	230	236	1 540	-	1 540
5. Vastupidavus, julgeolek ja kaitse	**2 359**	**2 474**	**2 575**	**2 719**	**3 597**	**3 949**	**4 385**	**22 058**	**10 639**	**32 697**
12. Julgeolek	592	664	724	749	802	829	816	5 175	-	5 175
Sisejulgeolekufond	228	295	367	377	417	431	394	2 509	-	2 509
Tuumarajatiste dekomisjoneerimine (Leedu)	73	71	78	84	84	80	82	552	-	552
Tuumaohutus ja dekomisjoneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkia	91	93	70	76	85	97	114	626	-	626
Detsentraliseeritud asutused	200	204	208	212	217	221	225	1 488	-	1 488
13. Kaitse	1 275	1 279	1 284	1 359	1 573	1 788	2 213	10 771	-	10 771
Euroopa Kaitsefond	1 047	1 047	1 047	1 118	1 327	1 537	1 957	9 080	-	9 080
Sõjaline liikuvus	227	232	237	241	246	251	256	1 691	-	1 691
14. Vastupidavus ja kriisile reageerimine	339	373	407	448	1 055	1 163	1 185	4 971	10 639	15 609
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	90	95	102	107	283	293	299	1 268	2 188	3 456
Terviseprogramm	21	32	55	90	517	609	621	1 947	8 451	10 398
Detsentraliseeritud asutused	228	246	250	251	256	260	265	1 756	-	1 756
Muu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Varu	154	157	160	163	166	170	171	1 141	-	1 141
6. Naabrus ja maailm	**16 179**	**16 292**	**16 404**	**16 516**	**16 623**	**16 732**	**16 894**	**115 640**	**16 917**	**132 557**
15. Välistegevus	14 127	14 199	14 269	14 337	14 402	14 465	14 583	100 383	16 917	117 300
Naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisva	12 067	12 093	12 116	12 136	12 153	12 166	12 231	84 963	11 449	96 412
Humanitaarabi	1 478	1 509	1 539	1 571	1 602	1 634	1 667	11 000	5 468	16 468
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika	352	362	372	382	393	404	415	2 679	-	2 679
Ülemeremaad ja -territooriumid (sh Gröönimaa)	67	69	70	71	73	74	75	500	-	500
Muu	163	167	172	176	181	187	195	1 242	-	1 242
Detsentraliseeritud asutused	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Ühinemiseelne abi	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Ühinemiseelne abi	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500	-	14 500
Varu	103	104	106	109	110	113	113	757	-	757
7. Euroopa avalik haldus	**10 875**	**11 232**	**11 662**	**12 074**	**12 368**	**12 781**	**13 172**	**84 164**	**-**	**84 164**
Euroopa koolid ja pensionid	2 408	2 518	2 632	2 749	2 881	3 010	3 137	19 335	-	19 335
Institutsioonide halduskulud	8 466	8 714	9 029	9 325	9 487	9 770	10 034	64 825	-	64 825
									-	
KOKKU	**164 891**	**167 063**	**171 760**	**176 110**	**181 441**	**186 776**	**192 395**	**1 240 436**	**808 986**	**2 049 422**
millest:										
Ühtekuuluvus (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF, REACT EU)	47 149	48 667	50 226	51 937	53 702	55 518	57 418	364 618	53 274	417 892
Ühine põllumajanduspoliitika	55 182	52 829	53 102	53 245	53 387	53 532	53 680	374 957	16 483	391 440

MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2021-2027 (KULUKOHUSTUSED)

2018. aasta hinnad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-2027	Next Generation EU raames	KOKKU
1. Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	**20 547**	**20 526**	**20 420**	**19 856**	**19 741**	**19 869**	**19 697**	**140 656**	***69 800***	**210 456**
1. Teadusuuringud ja innovatsioon	12 622	12 464	12 732	12 523	12 409	12 539	12 371	87 659	*13 500*	101 159
„Euroopa horisont“	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	11 557	80 900	*13 500*	94 400
Muu	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2	-	2
2. Euroopa strateegilised investeeringud	4 753	4 891	4 517	4 159	4 161	4 159	4 160	30 800	*56 300*	87 100
InvestEU fond	450	450	80	80	80	80	80	1 300	*30 300*	31 600
Euroopa ühendamise rahastu - transport	1 840	1 840	1 840	1 840	1 842	1 841	1 841	12 884	-	12 884
Euroopa ühendamise rahastu - energeetika	740	740	740	740	740	740	740	5 180	-	5 180
Euroopa ühendamise rahastu - digitaalvaldkond	261	261	262	262	262	261	263	1 832	-	1 832
Digitaalse Euroopa programm	1 261	1 398	1 394	1 036	1 036	1 035	1 035	8 194	-	8 194
Muu	21	21	21	21	21	21	21	146	*26 000*	26 146
Detsentraliseeritud asutused	180	181	181	181	181	181	181	1 263	-	1 263
3. Ühtne turg	838	837	835	834	832	830	826	5 832	-	5 832
Ühtse turu programm (sh COSME)	542	539	536	534	531	529	524	3 735	-	3 735
ELi pettustevastase võitluse programm	19	19	19	19	19	19	20	133	-	133
Maksukoostöö („Fiscalis“)	34	34	34	34	34	34	34	239	-	239
4. Kosmos	1 916	1 916	1 918	1 921	1 921	1 922	1 923	13 437	-	13 437
Euroopa kosmoseprogramm	1 882	1 882	1 884	1 887	1 887	1 887	1 887	13 196	-	13 196
Detsentraliseeritud asutused	34	34	34	34	34	35	36	241	-	241
Varu	418	418	419	419	419	419	416	2 928	-	2 928
2. Ühtekuuluvus ja väärtused	**48 746**	**50 067**	**51 442**	**53 462**	**54 903**	**56 833**	**59 007**	**374 460**	***610 000***	**984 460**
5. Regionaalareng ja ühtekuuluvus	32 626	33 033	33 439	33 923	34 411	34 899	35 413	237 745	*50 000*	287 745
Euroopa Regionaalarengu Fond	27 085	27 402	27 717	28 095	28 476	28 856	29 261	196 892	-	196 892
Ühtekuuluvusfond	5 516	5 607	5 698	5 804	5 911	6 019	6 128	40 682	-	40 682
Millest panus Euroopa ühendamise rahastusse - transport	*1 356*	*1 378*	*1 401*	*1 427*	*1 453*	*1 479*	*1 506*	*10 000*	-	*10 000*
REACT EU									*50 000*	50 000
Toetus Küprose türgi kogukonnale	24	24	24	24	24	24	24	171	-	171
6. Taaste ja vastupidavus	329	849	1 524	2 647	3 192	4 227	5 480	18 247	*560 000*	578 247
Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend (sh tehnilise toe rahastamisvahend)	110	110	110	110	110	110	109	767	*560 000*	560 767
Euro kaitsmine võltsimise eest	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	5	-	5
Next Generation EU rahastamiskulud	207	727	1 403	2 526	3 071	4 106	5 359	17 400	-	17 400
Muu	11	11	11	11	11	11	11	75	-	75
7. Investeerimine inimestesse, sotsiaalsesse ühtekuuluvusse ja väär	15 491	15 886	16 180	16 591	16 998	17 406	17 815	116 367	-	116 367
Euroopa Sotsiaalfond+	11 925	12 049	12 173	12 317	12 461	12 606	12 753	86 284	-	86 284
Erasmus+	2 719	2 984	3 249	3 514	3 779	4 045	4 310	24 600	-	24 600
Euroopa solidaarsuskorpus	128	128	128	128	128	128	128	895	-	895
„Loov Euroopa“	289	289	189	189	189	189	188	1 520	-	1 520
Õiglus, õigused ja väärtused	102	100	99	97	95	93	91	677	-	677
Muu	141	139	138	136	135	133	131	953	-	953
Varu	301	300	299	300	301	301	299	2 101	-	2 101
3. Loodusvarad ja keskkond	**55 272**	**52 280**	**51 571**	**50 716**	**49 827**	**49 059**	**48 307**	**357 032**	***45 000***	**402 032**
8. Põllumajandus- ja merenduspoliitika	52 923	49 931	49 172	48 305	47 401	46 613	45 837	340 182	*15 000*	355 182
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond	38 572	38 027	37 529	36 920	36 320	35 731	35 152	258 251	-	258 251
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond	783	985	934	884	783	783	779	5 930	-	5 930
Muu	125	125	125	125	125	125	125	876	-	876
Detsentraliseeritud asutused	16	16	16	16	16	16	16	112	-	112
9. Keskkond ja kliimameetmed	2 133	2 133	2 184	2 194	2 209	2 230	2 254	15 338	*30 000*	45 338
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	660	661	667	677	693	715	740	4 812	-	4 812
Õiglase ülemineku fond	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	1 429	10 000	*30 000*	40 000
Muu	-	-	45	44	44	43	42	218	-	218
Detsentraliseeritud asutused	45	44	44	43	44	44	44	308	-	308
Varu	216	215	215	217	217	216	216	1 512	-	1 512
4. Ränne ja piirihaldus	**3 097**	**3 751**	**4 381**	**4 543**	**5 112**	**5 090**	**5 148**	**31 122**	**-**	**31 122**
10. Ränne	1 174	1 442	1 668	1 731	2 013	1 998	2 059	12 084	-	12 084
Varjupaiga- ja rändefond	1 040	1 284	1 509	1 572	1 855	1 840	1 900	11 000	-	11 000
Detsentraliseeritud asutused	134	158	158	158	158	158	158	1 084	-	1 084
11. Piirihaldus	1 731	2 116	2 519	2 617	2 903	2 896	2 893	17 675	-	17 675
Integreeritud piirihalduse fond	966	1 182	1 615	1 673	1 899	1 843	1 822	11 000	-	11 000
Detsentraliseeritud asutused	765	934	904	945	1 004	1 053	1 071	6 675	-	6 675
Varu	193	193	194	195	195	196	197	1 363	-	1 363
5. Vastupidavus, julgeolek ja kaitse	**2 222**	**2 285**	**2 332**	**2 414**	**3 131**	**3 370**	**3 669**	**19 423**	***9 700***	**29 123**
12. Julgeolek	557	613	656	665	698	707	683	4 580	-	4 580
Sisejulgeolekufond	215	273	333	334	363	367	330	2 215	-	2 215
Tuumarajatiste dekomisjoneerimine (Leedu)	68	66	71	74	73	68	69	490	-	490
Tuumaohutus ja dekomisjoneerimine (sh Bulgaarias ja Slovakkia	85	86	64	68	74	83	95	555	-	555
Detsentraliseeritud asutused	189	189	189	189	189	189	188	1 320	-	1 320
13. Kaitse	1 201	1 182	1 163	1 207	1 370	1 526	1 852	9 500	-	9 500
Euroopa Kaitsefond	987	968	949	992	1 155	1 311	1 637	8 000	-	8 000
Sõjaline liikuvus	214	214	214	214	214	214	214	1 500	-	1 500
14. Vastupidavus ja kriisile reageerimine	319	345	369	398	919	992	992	4 334	*9 700*	14 034
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (rescEU)	85	88	92	95	246	250	250	1 106	*2 000*	3 106
Terviseprogramm	20	30	50	80	450	520	520	1 670	*7 700*	9 370
Detsentraliseeritud asutused	214	227	227	223	223	222	222	1 558	-	1 558
Muu	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	*p.m.*	p.m.
Varu	144	145	144	145	145	145	143	1 010		1 010
6. Naabrus ja maailm	**15 245**	**15 051**	**14 857**	**14 665**	**14 471**	**14 280**	**14 136**	**102 705**	***15 500***	**118 205**
15. Välistegevus	13 313	13 118	12 924	12 731	12 538	12 346	12 202	89 172	*15 500*	104 672
Naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisva	11 371	11 172	10 974	10 777	10 580	10 384	10 234	75 492	*10 500*	85 992
Humanitaarabi	1 393	1 394	1 394	1 395	1 395	1 395	1 395	9 760	*5 000*	14 760
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika	332	334	337	339	342	344	347	2 375	-	2 375
Ülemeremaad ja -territooriumid (sh Gröönimaa)	63	63	63	63	63	63	63	444	-	444
Muu	154	154	156	157	158	160	163	1 101	-	1 101
Detsentraliseeritud asutused	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Ühinemiseelne abi	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Ühinemiseelne abi	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865	-	12 865
Varu	96	95	95	96	96	96	94	668		668
7. Euroopa avalik haldus	**10 247**	**10 376**	**10 562**	**10 721**	**10 767**	**10 908**	**11 021**	**74 602**	**-**	**74 602**
Euroopa koolid ja pensionid	2 269	2 326	2 384	2 441	2 508	2 569	2 625	17 122	-	17 122
Institutsioonide halduskulud	7 978	8 050	8 178	8 280	8 259	8 339	8 396	57 480	-	57 480
KOKKU	**155 376**	**154 336**	**155 565**	**156 377**	**157 952**	**159 409**	**160 985**	**1 100 000**	***750 000***	**1 850 000**
millest:										
Ühtekuuluvus (ERF, Ühtekuuluvusfond, ESF, REACT EU)	44 430	44 961	45 491	46 119	46 751	47 384	48 045	323 181	50 000	373 181
Ühine põllumajanduspoliitika	51 999	48 806	48 096	47 280	46 477	45 689	44 917	333 264	15 000	348 264